

ESPAI D'OPINIONS **Nº100** **Novembre 2011**

Caterina Jaume Deyà

**Diplomada en turisme
Màster en direcció i
planificació del turisme**

QUIN TURISME ESTEM OFERINT ALS NOSTRES JOVES?

El semestre passat vaig presentar a la UIB el meu Projecte Final de Màster en Direcció i Planificació del Turisme. Gràcies a la col·laboració de la Fundació GADES O i a la participació d'alguns centres educatius vaig aconseguir realitzar-lo amb un cert èxit. L'estudi va consistir en esbrinar la percepció que tenen els joves sobre el turisme abans de començar els estudis superiors.

Vaig cercar respostes a les aules perquè em va impactar la xifra que representava el fracàs escolar a les Balears. Concretament, segons dades del Ministeri d'Educació, durant el curs 2008-2009 un 39% dels alumnes que comencen E.S.O no obtenen el títol de graduació. És un percentatge elevat ja que suposa ser la comunitat autònoma amb més fracàs escolar a nivell nacional. A més, això passa a un territori on el turisme suposa un 43% de l'economia balear. És precisament a partir d'aquestes xifres que van començar a assaltar-me algunes preguntes i vaig decidir qüestionar-me com es relaciona el turisme i l'educació dels nostres joves.

Concretament la investigació que vaig realitzar va consistir en comparar quatre centres educatius de dues zones de Mallorca. Les zones van ser Calvià, municipi clarament turístic, i Inca, territori interior, amb major activitat industrial i agrícola. Dels centres seleccionats, per a cada municipi es va elegir un centre amb diferent estructura econòmica que l'altre.

No parlaré molt, almenys en aquest article, dels objectius i resultats de la investigació però sí crec interessant exposar alguns punts que poden aportar un poc de llum al problema de la formació en Turisme.

En primer lloc, en general es va observar que els alumnes pertanyents a Inca tenien una percepció més positiva sobre el turisme que els de Calvià.

Per altra banda, es va fer notori que els alumnes provinents de famílies amb un nivell de formació més baix tendien a valorar menys les professions relacionades amb el turisme.

Si filem més prim, i concretament a Calvià, vam podem constatar com les famílies dels alumnes amb menys recursos econòmics eren aquelles en què un o dos dels membres de la unitat familiar treballaven en el sector turístic, generalment en llocs de treball de baixa qualificació. En aquest sentit, els sentiments associats al turisme estaven relacionats amb els horaris extensos, sous baixos, precarietat i falta d'expectatives.

Per la seva part, els alumnes d'Inca, expressaven una percepció del turisme i del treball en el sector més relacionada amb la diversió, fer carrera, doblers, festa i entorns paradisiàcs.

També crec important mencionar que la percepció des del punt de vista dels responsables dels centres educatius era quasi diametralment oposada a la dels seus alumnes. En general, els directors dels centres d'Inca, pensaven que la formació era suficient i l'oferta formativa adequada. En canvi, a Calvià s'esperava una major oferta d'estudis específics en turisme, tant a nivell de formació professional com a la universitat.

Tanmateix, els educadors dels centres d'Inca ressaltaren amb més èmfasi l'impacte ambiental que el turisme provoca. Els educadors de Calvià es fixaren més en l'impacte econòmic que suposa el turisme.

Valoracions personals

El turisme, és clar, afecta i canvia l'entorn del resident. La percepció que té el resident sobre el turisme influeix a l'hora de prendre certes decisions ja des de l'etapa escolar. L'estudi, encara que sigui molt incipient, permet deduir algunes idees sobre cap on cal enfocar esforços educatius i socials de manera que es formin professionals de qualitat per mantenir una indústria de tanta importància a Balears i Espanya en general.

Crec que un aspecte clau a considerar és la qualitat dels llocs de feina en turisme. La precarietat, els horaris malsans i la baixa perspectiva de futur per bona part de la població pot estar generant una sensació de rebuig en els joves que provenen de famílies afectades per aquesta situació.

També és important prendre consciència de que en moltes ocasions existeix una percepció sobrevalorada del turisme. Alguns joves afirmen que els agradaria treballar en aquest sector sota la premissa de que "no es necessita estudiar" i de que "es guanyen molts doblers". Aquestes premisses són les causants de que alguns joves vagin a estudiar la carrera de Turisme amb l'objectiu d'estudiar poc i treballar precàriament o, fins i tot, pensant que trobaran feina fàcilment, de manera semblant a com en anys anteriors passava en el sector de la construcció, amb les conseqüències que avui es lamenten.

Per altra banda, crec que és necessari planificar i ajustar l'oferta formativa, no tan sols des del punt de vista de la mera demanda del mercat, sinó també orientada a crear professionals que tinguin sensibilitat cap el resident, capacitat d'innovació i que tinguin en compte la sostenibilitat del territori.

Per acabar, vull deixar clar que per realitzar aquest tipus d'estudis es necessita la col·laboració d'algunes entitats públiques que, en aquest cas, no han volgut ajudar a l'hora d'aportar dades estadístiques que haguessin permès una anàlisi més profunda del rendiment dels escolars. Demostraria un esforç de transparència el fet de que aquestes dades fossin públiques i accessibles a tots els ciutadans. Existeix una clara contradicció ja que tals entitats han demostrat interès pel tema però a l'hora de lliurar dades numèriques no ho han fet, presumiblement per la reticència donar a conèixer uns resultats incòmodes en el període electoral en que es va realitzar l'estudi.